

584 **DE CONFESSORIBVS**

iusmodi talentum quod accepit, erogare debeat, dñs ostendit cum ait, **Gratis accepistis, gratis date.** Vnde necesse est fratres dilectissimi unicuique nostrum, ut cum summa diligentia uigilanter cogitet, quatenus talentum quod accepit, duplicatum domino repraesentet. si autem suæ talentum utilitatis prodesse alijs non uult, timeat increpationem quam is qui talentum unum in terra abscondit, à domino audiuit: **Serue male & piger, quare non dedisti pecuniã meam nummularijs, & ego ueniens, recepissem utique quod meum est cum usura?** Et implebitur quod sequitur: [**Tollite ab eo talentum, & date illi qui habet decem talenta, quæcunque sine charitate operatus est, bona in conspectu dei non sunt, quamuis bona coram hominibus uideantur.** Tanto enim quisque ampliores gloriam cum domino possidebit, quanto largius talentum acceptum pro eius amore erogauerit, quod ipse prestare dignetur, qui cum patre & spiritu sc̃to uiuit &c.

DE CONFESSORIBVS. Lucae XII.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis: Sint lumini uestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus uestris. Et reliqua.

Inter ceteras uirtutes, quas dñs noster Iesus Christus discipulis tradidit, & p̃ discipulos nobis, maximã & præcipuã castitatẽ ostendit. Nam cū superius ad spontaneã paupertatẽ amandã nos incitasset, dicens, **Facite uobis sacculos quoniam non ueterascunt, thesaurum nõ deficientẽ in cælis, quod fur non appropriat, nec**

tinea corrumpit, continuo de seruanda castitate adiecit, dicēs: **Sint lumbi vestri præcincti.** Quod enim luxuria uiris in lumbis sit, & fœminis in umbilico, dominus testatur, cum de diabolo loquitur ad beatum Iob: Virtus eius in lumbis eius, & fortitudo illius in umbilico uentris eius. Lumborum ergo nomine hic luxuria designatur, cum dicitur: [Sint lumbi vestri præcincti.] Lumbos enim præcingimus, cū ardorem libidinis amore castitatis refrenamus. Taliter lumbos præcinctos habebat Iohannes baptista, de quo scriptum est quia erat uestitus pilis cameli, & zona pellicea circa lumbos eius. Nec erat de immundis, qui propter fluxum seminis eiciebantur extra castra, sed castitatem quam in mente habebat, in ipso habitu corporis demonstrabat. Sic & Elias zonam circa lumbos habebat. Qui enim non propter amorem filiorum iunguntur, sed propter libidinem explendam, lumbos præcinctos non habent, sed potius de illis sunt, qui propter immunditiam extra castra eijciuntur, cōparati iumentis insipientibus. Qui uero tollens membra Christi, facta ea membra meretricis, nequaquam lumbos habet præcinctos, quoniam sicut uere ait Apostolus Paulus, Sine pace & castimonia nemo uidebit deum. Quantum enim in corruptio carnis deo placeat, ipse per prophetā testatur, dicens: Hæc dicit dominus eunuchis, qui custodierint sabbata mea & elegerint quæ uolui, tenuerintq; fœdus meum, dabo eis in domo mea, & in muris meis locum nominatum, & nomen melius à filijs & filiabus, nomen sempiternū, quod non peribit. Et in Apocalypsi de talibus dicitur: Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati, uirgines em̄

sunt. Quod cum omnibus fidelibus generaliter obseruandum sit, specialiter tamen ministris ecclesiastici ordinis custodiendum iniungitur, quando in ueteri lege carnes agni, qui in figura corporis & sanguinis domini immolatus est, non prius comedere permitti sunt, quam renes accinctos haberent, domino dicente: Sic ergo comedetis illum, renes uestros accingetis, calceamenta habebitis in pedibus. Item, Dixit dominus ad Moysen. Loquere ad Aaron, & ad filios eius: Homo de semine uestro, in quo fuerit macula, non accedat ad altare. Si gibbus fuerit, si lippus, si albuginem habens in oculo, si impetiginem in corpore, uel iugem scabiem, si cæcus fuerit uel claudus, si fracto pede uel torto naso, si fuerit ponderosus uel herniosus. Qui enim sacra myteria manibus tractare & alius ministrare debent, dignum est ut ab omni immunda pollutione sint alieni, ut scilicet & mente sint casti & corpore pudici. Quod in ope David discimus, qui cum uenisset ad Achimelech sacerdotem, non prius panes sanctificatos accipere uoluit, quam se suis ostibus mundos à mulieribus testaretur, non utique solum ab alienis neque à concubinis, sed etiam à proprijs uxoribus. Ait enim, Et quidem si de mulieribus agitur, continuius nos ab heri & nudius tertius quæ egrediebamur, & fuerunt uasa puerorum munda. Quapropter consideret unusquisque conscientiam suam, & si se incontinentem senserit in corpore, abstineat se à sacra communione, ne forte ad iudiciû accipiat, quod fidelibus datum est ad remedium, timens illud quod terribiliter clamat Apostolus, dicens: Qui cum manducauerit panem, uel biberit calicem domini indigne, reus erit corporis & sanguinis domini. Probet

Autem seipsum homo, & sic de pane illo edat & de ca-
lice bibit. Qui enim manducat & bibit indigne, iudi-
cium sibi manducat & bibit, non dijudicans corpus
domini. **Vel** certe aliter lumbos praecingimus, cum
omnia impedimenta mundi postponimus, ut in uia
mandatorum dei, gressum mentis firmiter figere ua-
leamus. Qui cum discinctus est, ipsis suis uestimen-
tis impeditur ne libere ambulet. Qui uero praecin-
ctus est, quaquaersus liber discurrere potest. Prae-
cingitur ad praelium miles, & circa renes gladium
portat, quo aduersarium suum percutiat. **Et** tu ergo
qui cupis esse miles dei, praecinge lumbos tuos, id
est, omnia fluxa & impedimenta mundi postpone,
ut pugnare ualeas non aduersus carnem & sangui-
nem, sed aduersus mundi rectores tenebrarum haru,
contra spiritualia nequitiae in caelestibus, ut implea-
tur in te quod idem **Apostolus** subiungit: **Stare** ergo
succincti lumbos uestros in ueritate, & induci lori-
ca iustitiae, & calceati pedes in preparatione euange-
lij pacis. **Taliter** miles castrorum lumbos praecinxer-
at, quando audiuit: **Accinge** sicut uir lumbos tuos.
Vnde & in laude ecclesiae dicitur: **Accinxit** fortitudi-
ne lumbos suos, & roborauit brachium suu. **Quisq;**
autem talis est, alijs ad exemplum imitationis pro-
ponendus est, quia sicut ait dominus: **Nemo** accen-
dit lucernam & ponit eam sub modio, sed super can-
delabrum, ut luceat omnibus qui in domo sunt. **Vn-**
de postquam dixit, **Sint** lumbi uestri praecincti & lu-
cernae ardentes, quid per lucernas, nisi opera bona de-
signantur? **Lucernas** ardentes habere, est bona opera
alijs ad imitandum ostendere, iuxta illud quod do-
minus alibi ait, **Luceat** lux uestra cora hominibus, ut

uideant opera uestra bona, & glorificent patrem uestrum qui in celis est. Considerandū autem illud est, quod duo sunt quæ præcipiuntur, lumbos scilicet præcingere, & lucernas ardentes habere: quia nec castitas prodest sine bono opere, nec bonum opus aliqd ualet sine castitate. **Primum** enim præcipimur lumbos restringere, & post lucernas tenere: quia ille ad aliorum exempla promouendus est, in cuius pectore salutaria desideria uigent, & cuius mentem carnalis uoluptas non occupat. **Quod** in lege præfiguratum est, cum per **Moysem** præcipitur, ut leuitæ usque ad quinquagesimum annum ministrent, post annū uero quinquagesimum custodes uasorum fiant, legitimum tempus attendentes, siue ad regēdum, siue ad officium prædicationis suscipiendum. **Sed** queritur, quare præcipiat lucernas tenere, cum alibi dicat: **Tu** autem cum oraueris, intra in cubiculum tuū, & clauso ostio ora patrem tuum. **Ad** quod dicendum, quia illis præcipitur bonum opus ad exemplum aliorum ostendere, qui tam perfecti sunt, ut ab hominibus laudari nō extollantur. Illis autem, qui imperfecti sunt, aut quos fauor humanus extollit, præcipitur: **Tu** autem cum oraueris, intra in cubiculum tuum. **Et**, **Cū** facis eleemōsynā, nesciat sinistra tua quid faciat dextra tua. **Et** quia iuxta Iohannis uocem, Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiducia[m] habemus in die iudicij, quicumq[ue] lumbos habent præcinctos & lucernas ardentes, aduentum domini non tam timere debent quā diligere. **Vnde** & subditur: **Et uos similes hominibus expectantibus dominū suum, quando reuertatur a nuptijs, ut cum uenerit & pulsauerit, cōfestim aperiāt ei.**] Ad nuptias quippe

dominus noster abiit, quando ascendens in cælum, multitudinem angelorū nouus homo sibi sociauit. Tunc autem reuertetur ad seruos suos, quando per iudicium manifestari cœperit. Siue aliter: Certe dominus nobis quotidie uenit, cū conscientias nostras per suam gratiam uisitat, & cor nostrum suo amore inflāmat. Pulsat uero, quādo p̄ agritudinis molestiam, uicinam mortem denunciat. Cui ille statim aperit, qui lætus de corpore exit, & eius speciem, quem semper desiderauit, uidere cōcupiscit, Pulsanti iudici aperire timet, qui eius p̄ceptis se minime obtemperasse cognoscit: & uidere eum exiens de corpore trepidat, quem contempsisse se meminit: & quasi uidere iudicem metuit, cuius iussis se obtēperasse non cognoscit. Sicut em̄ iudicis aduentum in ciuitate eius iusti diligunt, fures & latrones timent: ita & aduentum dñi illi timent, qui eius p̄ceptis se minime obtemperasse sciunt. Soli autem illi diligunt, qui recte se uiuere recolunt: quod illorum est facere, qui uitā suam quantum humana fragilitas patitur, inculpabilem custodiunt, & cor suum de terreno amore in celestis patriæ gaudio ponunt. Talis erat Paulus apostolus, qui de bonis actibus securus dicebat: Ego autem iam delibor, & tempus meæ resolutionis instat. Bonum certamē certauit, cursum consummaui, fidē seruauit, de reliquo reposita est mihi corona iustitiæ. Et iterum: Cupio dissolui, & esse cum Christo, multo melius. Et rursus: uiuo autem iam non ego, uiuit uero in me Christus. Taliter pulsanti iudici beatus Martinus aperire paratus erat, quando inter agritudinis molestiam cōstitutus, discipulorū sletibus commotus, dicebat: Grauis ē domine pugna laboris qua

hucusq; certavi, sed si adhuc populo tuo sum necessarius, non recuso propter eos subire laborem, fiat uoluntas tua. Talibus qualis remuneratio preparata sit, dominus manifestat cum subdit: Beati seruuili, quos cum uenerit dominus, inuenerit uigilantes. Vigilare enim est, in bono opere unumquodque sollicitum esse. Ille uero bene uigilat, qui recte credit & recte uiuit. Vigilat, qui ad aspectu ueri luminis apertos tenet oculos mentis. Vel certe uigilat, qui torporem & negligentiam a se excutit, & diuinis mandatis ardenti animo inhaeret. Taliter Paulus apostolus uigilare monebat, quibus dicebat: Euigilate iusti, & nolite peccare. Et iterum: Hora est iam nos de somno surgere. Et rursus: Vigilate & orate, & stare in fide. Adhuc etiam ipsius remunerationis qualitas insinuat, cum subditur: Amen dico uobis quod praecinget se, & faciet illos discumbere, & transiens ministrabit illis. Praecingit uero dei, est ad retributionem se praeparare. Nostrum autem discumbere, est in aeterna beatitudine gescere, iuxta quod ipse ipse a libi ait: Multi uenient ab oriente & occidente, & recumbent cum Abraam & Isaac & Iacob in regno caelorum. Transire uero dicitur, cum post iudicium ad regnum properat. Vel certe dominus transiens nobis ministrabit, cum de forma humanitatis usque ad contemplandam claritatem diuinitatis nos perducet. Omnibus enim in iudicio in forma humanitatis apparebit, iustis scilicet & iniustis, sicut scriptum est: Et uidebit omnis caro salutare dei nostri. Sed reprobis iusto iudicio dānatis, iuxta illud quod scriptum est, Tollatur impius ne uideat gloriam dei, solis electis transiet, quos de uisione humanitatis usque ad contemplandam chari-

ratē diuinitatis sublimabit, ut q̄ mō inuentur in hō
minem, tunc facie ad faciē mereantur videre deum,
qualiter pater in filio, & filius manet in patre. **Sed**
ga oīmbus præsens uitæ terminus incertus ē, recte
subiūgitur: [**Et si uenerit in sc̄da uigilia, & si in tertia**
uigilia uenerit, & ita inuenerit, beati sunt serui illi.]
Antiqui em̄ noctem in quatuor uigiliis diuidebāt,
ita ut unaquæq; uigilia trinas haberet horas. **Varie-**
rates nanq; horarū, diuersitatem significant humanę
uocationis. **Prima** em̄ uigilia, primũ est tēpus no-
stræ ætatis. i. pueritia. **Secūda** uigilia, adolescētia uel
iuuētus, quæ pene idē sunt, **Salomone** dicēte: **Læta-**
re iuuenis in adolescētia tua. **Tertia** uigilia senectus
est. **Cum** uero dñs nōnullos in pueritia bñ operan-
tes ab hac uita uocat, quasi ad seruos uigilātes in pri-
ma uigilia uenit. **Cū** uero alios in adolescentia, uel in
iuuentute ab hac uita ducit, quasi in sc̄da uigilia ue-
nit. **Si** ergo in prima uigilia uigilare noluerit, sal-
tē hic in sc̄da uigilet. i. si quis in pueritia à bono ope
torpuit, saltem in adolescentia uel iuuentute somnũ
torporis à se excutiat, & dū uirtus corporis uiget, in
bono opere se exerceat. **Si** quis autē tam negligēs &
desidiosus fuerit inuētus, ut nec in prima nec in sc̄da
uigilia uigilauerit, saltem in tertia. i. in senectute iam
resipiscat, & rurū uigilare nō timeat, cum parum ui-
gilaturus est. **Nec** em̄ sero conuersos diuina pietas
despicit, qui per pphetam ait: **Uiuo** ego, dicit domi-
nūs, nolo mortem peccatoris, sed ut conuertat̄ & ui-
uat. **Et** iterum: **Peccator** quacūq; die conuersus fue-
rit & ingemuerit, saluus erit. **Sed** quia solet antiquus
hostis in hac parte tepidos decipere **Chriānos**, ut q̄-
bus suadet culpā, longā p̄mittat uitā, adhuc dñs ad-

monendo similitudinem incerti finis subdit, dicens **Hoc autē scitote, quā si sciret paterfamilias** qua hora fur ueniret, uigilaret utiq; & non sineret perfodi domum suam. **I**uxta literā ita est, quia paterfamilias thesaurum reconditum habens in dono, si furis aduentum sciret, uigilias instrueret, custodias adhiberet, infirmiora loca muniret, & ne sua domus aliqua fraude perfodi posset, sollicitus præcaueret. Spiritualiter autē paterfamilias iste, noster est animus, qui tunc male securus dormit, quādo diem mortis obliuiscens, à bono opere torpet, & breuissimum tēpus uitæ præsentis, quasi lōgum sibi promittit. Furis autē aduentus mors est, quæ improuisa subito dum non speratur ueniens, thesaurum animæ nostræ ad pœnas rapit. **H**uius ergo furis aduentum, ut præcauere possimus, necesse est ut diē mortis semper ante oculos habeamus. **M**ultum enim nos aduersus peccatū iuuat, si finis uitæ à memoria non recedat, monente scriptura: In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua, & in æternum nō peccabis. **V**nde & dñs admonendo subiungit, dicens: **Et vos estote parati. qz qua hora non putatis, filius hominis ueniet.** **N**i autem terminum uitæ nostræ sciremus, aliud tēpus pœnitentiæ deputaremus. **C**um uero omnibus incerta sit hora mortis, non debet esse conscientia secunda à bono opere, quia dominus omnipotens, qui neminē uult perire, sed omnes ad cognitionem ueritatis uenire, ideo uoluit nos latere ultimū diem, ut dum ignoratur unus, obseruentur omnes. **Q**uod autem ait, [quia qua hora non putatis filius hominis ueniet,] si ad diem iudiciū referamus, uanū festum est, quia incertus est omnibus & incognitus,

sicut ipse dicit in euangelio: De die autem illa & hora nemo scit, neq; angeli in caelo, neq; filius hominis, nisi pater solus. Et iterum: sicut fuit in diebus Noe, sic erit aduentus filij hominis. Et rursus: Sicut fulgur egre ditur ab oriente, & penetrat in occidentem, sic erit aduentus filij hominis. Et post suam resurrectionem, quarentibus discipulis ait: Non est uestrum nosse tempora & momēta, quae p̄posuit in sua potestate. Hinc Petrus apostolus dicit: Dies domini sicut fur in nocte, ita ueniet. Sed quod tunc generaliter futurum est omnibus in resurrectione animarum & corporum, q̄ tidie fit singulis in animabus. Dū enim nō putamus, filius hominis uenit, quando subita morte praue nti, ipsum habemus terminum peccandi, quem & uiuendi. Et dū mala non deserimus sed a malis deserimur, seram agimus penitentiā, non attendentes illud qd scriptum est: Ne tardes cōuerti ad deum, neq; differas de die in diem, ne subito ueniat ira eius, & in tempore uindictae disperdat te.

DE VIRGINIBVS

Matthaei XIII.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis is parabolam hanc: Simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro, quem qui inuenit homo, abscondit. Et reliqua.

Virrus & sapientia dei dominus Iesus Christus, nō solum ad suscipiendam humanam naturā, hominibus compati dignatus est, sed etiā humanā ignorantiae condescendens, suis sanctis sermo